

HOMILIE MGR. JOHAN BONNY, BISSCHOP VAN ANTWERPEN

**Gebedsweek voor de eenheid van de christenen
Sint-Laurentiuskerk Antwerpen
Orthodoxe vespers, zondag 24 januari 2016, 15 uur**

Broeders en zusters,

Elk jaar neemt een oecumenische werkgroep uit een ander land de taak op zich om het thema uit te werken voor de internationale *Gebedsweek voor de eenheid van de christenen*. Voor dit jaar gebeurde de voorbereiding in Letland. Als thema koos de werkgroep een vers uit de eerste Petrusbrief: '*geroepen om de grote daden van de Heer te verkondigen*' (1 Petr. 2, 9).

Letland is een van de drie Baltische staten aan de Oostzee. Ruim duizend jaar geleden werd het christelijk geloof er voor het eerst verkondigd. Volgens bepaalde archeologische vondsten kan de eerste christelijke verkondiging er teruggaan op de 10de eeuw, wellicht door Byzantijnse missionarissen. De meeste historische bronnen laten het Letlandse christendom echter teruggaan op de 12de – 13de eeuw, meer bepaald op de missionering door de heilige Meinhard met Duitse missionarissen. In de 16de eeuw, de tijd van de reformatie, was Riga een van de eerste steden om de leer van Luther aan te nemen. In de 18de eeuw hebben Moravische missionarissen (de Hernhutters) het christelijk geloof in het land een nieuwe diepgang gegeven. Door zijn ligging was Letland in de geschiedenis vaak het slagveld van religieuze en politieke oorlogen. Veranderingen aan de politieke kaart van het land leidden meermaals tot veranderingen aan de kerkelijke kaart. Vandaag bevindt Letland zich op een kruispunt van orthodoxe, katholieke en protestantse gebieden. Door deze unieke ligging leven vandaag in Letland christenen van uiteenlopende tradities, zonder dat een van hen dominant is.

Tijdens en na de Tweede Wereldoorlog kwam Letland onder de pletwals van totalitaire en antichristelijke regimes: het nazisme en het communisme. De christenen werden zwaar vervolgd en hun kerkelijke structuren ontmanteld. Toch bleven christenen in deze decennia van vervolging van hun geloof getuigen, vaak tot in het martelaarschap. Mgr. Sloskans, een bisschop afkomstig uit Letland, verbleef meerdere decennia als balling in België, in de abdij van de Keizersberg in Leuven, tot aan zijn dood in 1981. De Letlandse lijst van martelaren uit die periode is zeer lang. Ze omvat duizenden namen van orthodoxe, lutherse, baptistische en katholieke gelovigen die hun leven lieten voor hun geloof. Hun lotsverbondenheid in de vervolging heeft de christenen van Letland dichter bij elkaar gebracht. Het heeft hun verbondenheid in de Heer versterkt. Vandaag staan alle Ker-

ken in Letland voor eenzelfde opdracht: de verkondiging van het Evangelie aan nieuwe generaties. Decennia van atheïstische propaganda en kerkvervolging hebben velen van het geloof en van de Kerk vervreemd. Het religieuze analfabetisme is groot. Toch bidden en werken christenen vandaag samen om de Letlandse samenleving te genezen van de historische, etnische en ideologische kwetsuren die haar nog steeds pijnigen.

Goede vrienden, het gaat vandaag niet zozeer over Letland als wel over de oecumene en over de eenheid van de christenen. Elk land heeft zijn verhaal. Elke samenleving heeft haar verleden en haar kwetsuren. Wie zich vastklampt aan de geschiedenis vindt in iedere regio redenen genoeg om niet met de ander te moeten samenwerken. Toch mogen we het bredere perspectief niet uit het oog verliezen. Wat ons als christenen verenigt, zijn niet ons land of onze cultuur. Wat ons met elkaar verbindt, reikt zoveel verder: het zijn ons gemeenschappelijk geloof in Jezus Christus, ons doopsel in een en dezelfde Heer, de gaven van de Geest die we hebben ontvangen, de zending om te getuigen van het Evangelie, de opdracht om zorg te dragen voor wie arm zijn en gekwetst. Achter ons liggen vele redenen om niet met elkaar op te trekken, voor ons liggen enkel redenen om dat wel te doen.

Het thema voor deze gebedsweek voor de eenheid komt, zoals gezegd, uit de eerste Petrusbrief: *'geroepen om de grote daden van de Heer te verkondigen'* (1 Petr. 2,9). Het is een betekenisvolle keuze. Waarom zijn de christenen geroepen om de handen in elkaar te slaan en hun eenheid te herstellen? Omdat het over 'de grote daden van de Heer' gaat. De Heer heeft geen kleine daden, maar grote daden verricht. Tot de grootheid van Gods daden behoort dat Hij volken met elkaar verbindt, dat Hij mensen uit verschillende rassen en talen in eenzelfde gemeenschap verzamelt, dat Hij vergeving en verzoening bewerkt tussen partijen die elkaar niet genegen waren. Verdeeldheid wekken of in stand houden is geen groot werk. Je moet er geen groot wetenschapper of diplomaat voor zijn. Verzoening en verbinding scheppen is wel een groot werk. Daarvoor moet je wel beschikken over een grote dosis wijsheid, geduld, inzicht en vertrouwen. In Jezus heeft God ons één gemaakt. Christenen uit jodendom en heidendom, uit West en Oost, uit Noord en Zuid: in Jezus worden wij tot ledematen van één en hetzelfde lichaam, het lichaam van de Verrezen Heer. Dat zijn 'de grote daden van de Heer'. En zo komen wij bij de oecumene en ons gebed voor de eenheid van de christenen. Hoe kunnen wij waarachtig en vruchtbaar van de grootheid van Gods daden getuigen, zolang wij onder elkaar verdeeld zijn? Juist onze verdeeldheid en ons gebrek aan gemeenschap staat in schril contrast met de grootheid van de daden van de Heer.

De wereld blijft op zoek naar grotere eenheid en verbinding. Het is een bijna dramatische zoektocht: dramatisch traag en dramatisch verward. Zoveel problemen in de wereld zouden niet bestaan, of zouden al opgelost zijn, indien landen en volken beter met elkaar konden samenwerken. De problemen in het Midden-Oosten en Afrika, de stroom van vluchtelingen, de roofoverval op het milieu: het zijn voorbeelden van eenzelfde gebrek aan constructieve verbondenheid en samenwerking op wereldschaal. Als christenen zullen wij echter aan de zijkant blijven staan, zolang wij niet duidelijker de handen in elkaar slaan en

ons samen engageren. De zoektocht naar christelijke eenheid heeft niet alleen met de christenen te maken, ze heeft met heel de wereld te maken. Alleen samen kunnen wij de wereld bewegen in de richting van het Rijk Gods, in de richting van de grote daden die de Heer aan ons verricht.

Amen.

+ Johan Bonny
Bisschop van Antwerpen